

ЕВРОПЕЙСКИ СЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

СВОБОДЕН МЛАДЕЖКИ
ЦЕНТЪР

проект
**ОБЩНОСТЕН ОТПОР НА БЕДСТВЕНИ
СЪБИЯТИЯ - CODE**

PROETS Code: 15.3.1.002

Програма INTERREG V-A Румъния - България

**ХАРАКТЕРНИ БЕДСТВИЯ НА ТЕРИТОРИЯТА
НА ОБЛАСТТА**

www.interregrobg.eu

На територията на северозападна България в определени райони периодично възникват природни бедствия и крупни производствени аварии, които причиняват различни по размер щети и водят до човешки жертви.

Най-характерни според честотата на възникване от тях са:

- Наводненията;
- Снегонавяванията и Обледяванията;
- Земетресенията;
- Свлачищата;
- Масовите горски пожари;
- Промислени аварии;

Областта ще бъде повлияна и от аварии с трансграничен характер, както и при авария в АЕЦ „Козлодуй”.

НАВОДНЕНИЯ

Пълноводията на реките и препълванията на водохранилища са най-честата причина за допълнителни напрежения по язовирните стени и защитните диги. Това става обикновено в периода м. април – м. май. Почти ежегодно при провеждане на високи води възникват критични ситуации по тези хидротехнически съоръжения. Нараства опасността от възникване на аварии. Особено опасни са обектите разположени в райони с по-голям процент население, които попадат в заливаемите зони на хидротехническите съоръжения.

Напоследък зачестиха *локалните наводнения* дължащи се на непредсказуемо проявяващи се проливни и интензивни дъждове. Особено опасни се оказаха наводненията от така наречените “сухи” дерета. Прогноза за вероятната обстановка може да извършим въз основа на сведения, с които разполагаме за метеорологичната обстановка и данни за състоянието на построените хидротехнически съоръжения, за релефа във водосборите над тях и в заливаемите зони под тях.

НАВОДНЕНИЯ

Надеждното прогнозиране за движението на високи води включва набирането на информация от тяхното образуване в горните течения на реките преминаващи през територията на област Видин до вливанията им в река Дунав. Придвижването на високи води е със средната скорост от порядъка на 4 до 5 м/сек. Следователно за един час високите води се придвижват на разстояние от 14 до 18 км.

От дължините на минаващите през областта реки, можем да направим съответните изводи за планиране на ефективни спасителни и неотложни аварийно – възстановителни работи. Колкото е по-дълга реката, толкова повече щети ще нанесе тя при евентуално високи води. Това изисква организиране и провеждане на редица мероприятия за намаляване на настъпилите неблагоприятни последици.

Високите води по река Дунав се явяват обикновено в края на зимния сезон /съпроводени от ледоход/ и при големи валежи през пролетта /месеците април и май/. Последните имат повтаряемост понякога и през други периоди на годината като понякога високите води са по–продължителни и почти ежегодно представляват една от най–често повтарящите се опасности от възникване на критични ситуации и аварии по защитните диги.

Същността и последствията от най-характерните бедствия и крупни производствени аварии се заключават в следното:

1. В сеизмично отношение област Видин се класифицира като второстепенно сеизмична област.

Данните показват, че с изключение на общините Кула и Бойница и части от общините Макреш, Белоградчик и Чупрене, които попадат в район с интензивност от 6 степен по МШК (скалата на Медведев – Шпонхоер – Карник), останалата част от областите попада в район с интензивност от VII степен. Според посоченото отчитане, земетресенията се класифицират въз основа на три критерии:

- Усещанията на хората;
- Въздействие върху сградите;
- Остатъчни деформации в земната основа и изменения в режима подземните води;

При земетресение от VII степен настъпват изменения в обичайната обстановка и е характерно следното: всички хора усещат разтърсванията на земната повърхност, а това е съпроводено с разлюляване на висящи предмети, мебелите се преместват. Част от сградния фонд ще получи пукнатини в мазилката, откъсване на малки късове от нея. Постройките от печени тухли, панелни сгради, постройки с носещи конструкции получават пропуквания в стените, пукнатини в комините и срутване на част от тях. Каменните и кирпичени постройки получават тежки повреди, като големи пропуквания на стените и срутване на комините.

При задълбочаване на земетръсния процес, след появата на пукнатини в стените, по-слабите постройки се разрушават. Напукват се азбесто-циментовите тръби за водоснабдяване, което води до отклонения в качествените показатели на питейната вода, което ще доведе до затруднения във водоснабдяването на населението. Може да се получат локални свличания на стръмни терени.

СНЕГОНАВЯВАНИЯ И ОБЛЕДЯВАНИЯ

Проявяват се в периода м. ноември - м. април, вследствие на което се създават бедствени ситуации със затрупване на превозни средства и хора, спиране на движението по пътищата и изолиране на населени места, скъсване на далекопроводи, и възникване на повреди по комунално -енергийните системи. Нарушават се нормалните условия за живот и дейност в населените места, застрашава се живота на хора, животни и се понасят големи материални щети.

Снегонавяванията създават преспи, в които може да попаднат превозни средства и хора, довеждат до временно затваряне на пътища. Разчистването на тези участъци и провеждането на спасителни работи е изключително трудно, особено когато се извършват в условия на продължаващи интензивни снегонавявания.

При ниски температури, особено при превалявания от дъжд или мокър сняг, възникват заледявания на пътната настилка и обледявания по комунално-енергийните мрежи. Често пъти обледяванията са повсеместни и обхващат големи територии, особено след превалявания от дъжд или мокър сняг.

СНЕГОНАВЯВАНИЯ И ОБЛЕДЯВАНИЯ

Най-сериозни последствия от обледяване и снегонавяване възникват на невралгичните участъци от пътната мрежа /при наклон над 4 %, тесни и усойни места, завой с малък радиус и др/.

Най-силно застрашени от обледяване и скъсване са електропроводите от 20 киловолта. При сух снеговалеж и силен вятър е възможно попадане на сняг в трансформатори и временно спиране на ел. захранването в отделни квартали и цели населени места.

Най-уязвими съоръжения по водоснабдителните системи при усложнена зимна обстановка са помпените станции. При преустановяване на ел. захранването последните спират работа и се преустановява подаването на вода към населените места.

Може да се получи кратковременно спиране на движението по международния път Е-79. Особено невралгични са пътищата от третокласната и общинска пътна мрежа.

ЗЕМЕТРЕСЕНИЯ

В сеизмично отношение област Видин се класифицира като второстепенно сеизмична област.

Данните показват, че с изключение на общините Кула и Бойница и части от общините Макреш, Белоградчик и Чупрене, които попадат в район с интензивност от 6 степен по МШК (скалата на Медведев – Шпонхоер – Карник), останалата част от областта попада в район с интензивност от VII степен. Според посоченото отчитане, земетресенията се класифицират въз основа на три критерия:

- Усещанията на хората;
- Въздействие върху сградите;
- Остатъчни деформации в земната основа и изменения в режима подземните води;

ЗЕМЕТРЕСЕНИЯ

При земетресение от VII степен настъпват изменения в обичайната обстановка и е характерно следното: всички хора усещат разтърсванията на земната повърхност, а това е съпроводено с разлюляване на висящи предмети, мебелите се преместват. Част от сградния фонд ще получи пукнатини в мазилката, откъсване на малки късове от нея. Постройките от печени тухли, панелни сгради, постройки с носещи конструкции получават пропуквания в стените, пукнатини в комините и срутване на част от тях. Каменните и кирпичени постройки получават тежки повреди, като големи пропуквания на стените и срутване на комините.

При задълбочаване на земетръсния процес, след появата на пукнатини в стените, по-слабите постройки се разрушават. Напукват се азбесто-циментовите тръби за водоснабдяване, което води до отклонения в качествените показатели на питейната вода, което ще доведе до затруднения във водоснабдяването на населението. Може да се получат локални свличания на стръмни терени.

ЗЕМЕТРЕСЕНИЯ

В тези зони при възникване на земетресения ще се създаде сложна обстановка, която се заключава в това, че малка част от сградите ще получат средни и малки разрушения и част от жителите ще се окажат затрупани, а друга част от населението ще остане без подслон и ще се нуждае от настаняване и всестранно осигуряване. Особено уязвими при земетресение ще са сградите, строени преди 1961 г. – основно в селата в областите и тези строени без проектна документация, които са в голямо количество в ромските квартали. При същите е трудно да се прогнозира степента на разрушение при евентуално земетресение.

В електроенергийната и водоснабдителната система ще настъпят частични повреди. Ще бъде нарушен автомобилния и железопътен транспорт. Ще получат повреди пътните съоръжения и ще бъде нарушена националната съобщителна система. Поради нарушаване на технологичните процеси в много от обектите е възможно да възникнат провадания, аварии и пожари. В засегнатите райони е възможно възникване на епидемии.

СВЛАЧИЩА

На територията на региона се наблюдават райони със силно изразени свлачищни процеси. В най-опасните зони за проява на катастрофални свличания попадат населените места на Кошава, участъка на пътя Ботево – Арчар и Кула – Бойница.

С особено големи последствия може да бъде пропадането в село Кошава, което е пряко свързано с рудника под селото.

ГОРСКИ ПОЖАРИ

Общата горска площ на територията на област Видин възлиза на 85 944 ха или 28,5 % от територията на областта,

Горският фонд се стопанисва от 3 Държавни горски стопанства: ДГС Видин, ДГС Белоградчик и ДГС Миджур.

Разпределението на горския фонд по видове собственост е както следва:

- държавен горски фонд 38 123 ха /44,36 %/;
- гори на частни физически лица 27 516 ха /32.02 %/;
- общински горски фонд 15 789 ха /18,37 %/;
- гори на частни юридически лица 3 987 ха / 4,64%/,
- гори – собственост на църквата 485 ха /0,56%/;
- гори временно стопанисвани от общините 44 ха /0.05%/.

През последните няколко години, вследствие на липсата на продължителни засушавания и повишаване количеството на валежите, броя на възникналите пожари в горите е малъки, а опожарените площи са незначителни.

Въпреки това, е възможно при повишаване на пожарната опасност в горите, съчетано с наличието на голямо количество суха дървесна маса и непочистени минерализовани ивици да възникнат пожари, имащи характер на бедствие.

ПРОМИШЛЕНИ АВАРИИ

На територията на областта функционират 3 промишлени предприятия с рисков потенциал:

1. Предприятието с **висок** рисков потенциал е Завод „Миджур“ с. Горни лом – към момента в съхранява взривни вещества;
2. Предприятия с **нисък** рисков потенциал:
 - Петролна база на OMV в гр. Видин – съхранява, претоварва и бункерова леснозапалими и горими течности;
 - „Олимекс“ с. Покрайна – съхранява и използва хексан за производството и рафинирането на слънчогледово олио.

Възникването на производствена авария в някое от тези предприятия, освен човешки жертви и материални загуби в района на предприятието може да доведе и до щети върху съседно намиращо се население и инфраструктура.

РАДИАЦИОННА АВАРИЯ

Възникването на тежка радиационна авария в АЕЦ „Козлодуй“ се характеризира с изхвърляне на огромни количества радиоактивни вещества в атмосферата и разпространението им под въздействието на въздушните течения. Поразяващото им въздействие върху човешкия организъм се обуславя от повишаване на радиационния фон, както и попадане на радиоактивни частици в дихателния и храносмилателния тракт на тялото. Най-опасно от изхвърляните вещества е радиоактивния йод, който се разпространява на големи разстояния.

Като се има в предвид, близкото разстояние по права линия от АЕЦ „Козлодуй“, може да се прогнозира, че в населените места от област Видин ще бъде необходимо да се проведат голям обем от профилактични, санитарно-хигиенни и ликвидационни мероприятия за защита на населението.

РАДИАЦИОННА АВАРИЯ

Очаква се на територията на област Видин, в зависимост от посоката на вятъра, да се повиши радиационния фон и да се отложат върху почвата радиоактивни изотопи с дълъг период на полуразпадане – цезий, стронций и други. Очаква се също така и срив в енергопреносната мрежа на областите поради това, че АЕЦ „Козлодуй” произвежда около 40 % от електроенергията, потребявана в страната.

Сред населението ще настъпи паника. Ще се повишат радиоактивните изотопи във водоемите, а питейната вода, добивана от открити водоизточници, ще стане негодна за пиене. Хранителните продукти на открито ще станат негодни за консумация. Животинските храни и фуражи ще станат неизползваеми.

Територията на областта може да попадне и под въздействие на трансгранични радиоактивни и други замърсявания, дължащи се на аварии в други страни.

Благодаря за вниманието!

Съдържанието на този материал не представлява задължително официалната позиция на Европейския съюз.

www.interregrobg.eu